

**КОНГРЕС НА МАКЕДОНСКО СТОМАТОЛОШКО
ДРУШТВО СО МЕЃУНАРОДНО УЧЕСТВО (МСД)
CONGRESS OF MACEDONIAN DENTAL SOCIETY
WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION**

СТОМАТОЛОГИЈАТА ПРЕД ПРЕДИЗВИЦИТЕ НА НОВОТО ВРЕМЕ: МОЖНОСТИ И ОГРАНИЧУВАЊА

**15^{ти}-18^{ти} Септември 2022, Охрид, Хотел Метропол Ресорт,
Република Северна Македонија**

КНИГА НА АПСТРАКТИ

**CHALLENGING NEW ERA IN DENTISTRY:
BURDEN AND OPPORTUNITIES**

**15th-18th September 2022, Ohrid, Hotel Metropol Resort,
Republic of North Macedonia**

BOOK OF ABSTRACTS

ТИ
ТН

КОНГРЕС НА МАКЕДОНСКО СТОМАТОЛОШКО ДРУШТВО
СО МЕЃУНАРОДНО УЧЕСТВО (МСД)

CONGRESS OF MACEDONIAN DENTAL SOCIETY
WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION

Книга на Апстракт

Book of Abstracts

Графички дизајн и брендирање: Драган Ласков
Graphic Design and Branding: Dragan Laskov

НАУЧЕН ОДБОР:

Проф. д-р ГАБРИЕЛА КЌРЧИЕВА ЧУЧКОВА (Стоматолошки факултет, УКИМ) - претседател

Проф. д-р АЛЕКСАНДАР ДИМКОВ (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р БОЈКО БОНЕВ (Факултет За Дентална Медицина, Медицински Универзитет - Софија, Р.Бугарија)

Доц. д-р ВАЊА ОПАЧИЌ ГАЛИЌ (Стоматолошки Факултет, Универзитет Во Белград, Србија)

Проф. д-р ВАСИЛКА РЕНЦОВА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ВЕСНА КОРУНОВСКА СТЕВКОВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ДЕЈАН МАРКОВИЌ (Стоматолошки Факултет, Универзитет Во Белград, Србија)

Проф. д-р ЕЛИЗАБЕТА ЃОРГИЕВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ЕМИЛИЈА БАЈРАКТАРОВА ВАЉАКОВА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ИВАНА БРЕКАЛО ПРШО (Факултет за Дентална Медицина, На Универзитет Во Риека, Хрватска).

Проф. д-р ИВИЦА СТАНЧИЌ (Стоматолошки Факултет, Универзитет Во Белград, Србија)

Доц. д-р ИРЕНА ГАВРИЛОВИЌ (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ЈУЛИЈА РАДОЈЧИЌ (Стоматолошки Факултет, Универзитет Во Ниш, Србија)

Проф. д-р МАЈА ПАНДИЛОВА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р МАРИЈА ПЕЕВА-ПЕТРЕСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Доц. д-р МАРИЈАНА МИРЧЕВСКА (Европски Универзитет, Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р МАРИНА КАЦАРСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р НИКОЛА АНГЕЛОВ (Стоматолошки Факултет Во Хјустон, Тексас)

Проф. д-р САЊА ПАНЧЕВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р САШО ЕЛЕНЧЕВСКИ (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р СНЕЖАНА ПЕШЕВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р СОЊА АПОСТОЛСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ЦВЕТАНКА БАЈРАКТАРОВА МИШЕВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

SCIENTIFIC COMMITTEE

Prof. Dr. GABRIELA KJURCHIEVA CHUCHKOVA (Faculty of Dentistry, UKIM) - president

Prof. Dr. ALEKSANDAR DIMKOV (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. BOYKO BONEV (Faculty of Dental Medicine, Medical University - Sofia, R.Bulgaria)

Assoc. Prof. Dr. VANJA OPAČIĆ GALIĆ (Faculty of Dentistry, University of Belgrade, Serbia)

Prof. Dr. VASILKA RENDZOVA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. VESNA KORUNOVSKA STEVKOVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. DEJAN MARKOVIĆ (Faculty of Dentistry, University of Belgrade, Serbia)

Prof. Dr. ELIZABETA GJORGIEVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. EMILIA BAJRAKTAROVA VALJAKOVA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. IVANA BREKALO PRŠO (Faculty of Dental Medicine, University of Rijeka, Croatia).

Prof. Dr. IVICA STANČIĆ (Faculty of Dentistry, University of Belgrade, Serbia)

Assoc. Prof. Dr. IRENA GAVRILOVIĆ (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. JULIA RADOJČIĆ (Faculty of Dentistry, University of Nis, Serbia)

Prof. Dr. MAJA PANDILOVA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. MARIJA PEEVA-PETRESKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Assoc. Prof. Dr. MARIJANA MIRCHEVSKA (European University, Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. MARINA KACARSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. NIKOLA ANGELOV (Dental School in Houston, Texas)

Prof. Dr. SANJA PANCHEVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. SASHO ELENCEVSKI (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. SNEZHANA PESHEVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. SONJA APOSTOLSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. CVETANKA BAJRAKTAROVA MISHEVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Поканети преподавачи

Invited Speakers

БРУНО НИКОЛОВСКИ

Скопје, Северна Македонија

ОБЛАСТ: ОРАЛНА ХИРУРГИЈА

Доц. д-р Бруно Николовски е специјалист по орална хирургија, вработен на Клиниката за орална хирургија, имплантологија и РТГ при Универзитетскиот стоматолошки клинички центар “Св. Пантелејмон” во Скопје. Во 2020 година ја брани докторската дисертација под наслов “Евалуација на методи за рана детекција на оралните премалигни и малигни лезии” на катедрата по максилофацијална хирургија, а во 2022 година е избран за насловен доцент во областите орална хирургија и максилофацијална хирургија на Факултетот за медицински науки при Универзитетот “Гоце Делчев” во Штип. Од 2017 година е делегат од Македонија во Балканското стоматолошко друштво (БаСС), Обвинител е во Стоматолошката комора на Македонија и лиценциран меѓународен предавач и тренер за имплантологија на Корејската дентална асоцијација. Претседател е на националната комисија за орална хирургија при Министерството за здравство на Р.С. Македонија. Има спроведено повеќе стручни престои и учествува на практични курсеви и работилници на Универзитети и приватни болници во Србија, Бугарија, Словенија, Хрватска, Германија, Јужна Кореја и САД, а бил вклучен во два национални истражувачки проекти. Одржал предавања на научни конференции и конгреси во нашата земја и во странство (Србија, Бугарија, Албанија, Грција, Романија, Холандија, Португалија, Данска и др.) меѓу кои и на два светски конгреси FDI 2013, Истанбул, Турција и FDI 2017, Мадрид, Шпанија. Член е на Стоматолошката комора на Македонија, Македонското стоматолошко друштво, Балканското стоматолошко друштво, Европската асоцијација за осеоинтеграција, Британската дентална асоцијација, Американската академија за пародонтологија и Интернационалниот тим за имплантологија (ITI). Добитник е на повеќе пофалници и благодарници. Има објавено повеќе од 90 стручно-научни трудови печатени во домашни и меѓународни научно-стручни списанија и автор е на научна монографија.

СВЕСНА СЕДАЦИЈА И МОЖНОСТИ ЗА НЕЈЗИНА ПРИМЕНА ВО ОРАЛНАТА ХИРУРГИЈА

Управувањето со болката и анксиозноста е од огромно значење во стоматологијата. Од 10 до дури 30% од возрасните и децата може да имаат некаква форма на страв или анксиозност поврзана со стоматолошки третман. Анксиозноста на пациентите отсекогаш била главен проблем во стоматолошките ординации. Нам, стоматолозите, ни недостасува експертиза во обезбедувањето контрола на анксиозноста и болката кај нашите пациенти. Иако анксиозноста и болката може да се менаџираат со психолошки техники, во многу случаи е потребен и фармаколошки пристап. Денес постојат широка палета техники и средства за седација и анестезија, кои зависно од преференцијата

BRUNO NIKOLOVSKI

Skopje, North Macedonia

TOPIC: ORAL SURGERY

Ass. Prof. Bruno Nikolovski is specialist in oral surgery, employed at the Clinic for Oral Surgery and Implantology at the University Dental Clinical Center "St. Panteleimon" in Skopje. In 2020 he defended his doctoral dissertation entitled "Evaluation of methods for early detection of oral premalignant and malignant lesions" at the Department of Maxillofacial Surgery, in 2022 he was elected in title - assistant professor in the fields of oral surgery and maxillofacial surgery at the University "Goce Delchev" in Stip. Since 2017 he has been a delegate from Macedonia to the Balkan Dental Association (BaSS), a Prosecutor at the Dental Chamber of Macedonia and a licensed international lecturer and implant trainer of the Korean Dental Association.

He is a Chairman of the National Commission for Oral Surgery at the Ministry of Health of North Macedonia. He has conducted several study visits and participated in numerous practical courses and workshops at Universities and private hospitals in Serbia, Bulgaria, Slovenia, Croatia, Germany, South Korea and USA, and has been part of two national scientific research projects. He has lectured at scientific conferences and congresses in the country and abroad (Serbia, Bulgaria, Albania, Greece, Netherlands, Portugal, Denmark, etc.) including two World dental congresses FDI 2013, Istanbul, Turkey and FDI 2017, Madrid, Spain.

He is member of the Dental Chamber of Macedonia, Macedonian Dental Society, Balkan Stomatological Society, European Association for Os-seointegration, British Dental Association, American Academy of Periodontology and International Team for Implantology (ITI). He has received many recognition diplomas and certificates of appreciation. He has published more than 90 scientific papers in domestic and international scientific journals and appears as author of a scientific monograph.

CONSCIOUS SEDATION AND POSSIBILITIES FOR ITS APPLICATION IN ORAL SURGERY

Managing pain and anxiety is of paramount importance in dentistry. 10 to 30% of adults and children may have some form of dental fear or anxiety. Patient anxiety has always been a major problem in dental offices. We, the dentists, are in lack of expertise in providing control over our patients' anxiety and pain. Although anxiety and pain can be managed with psychological techniques, in many cases a pharmacological approach is required. Today, there is a wide range of techniques and medications for sedation and anesthesia, which depending on the preference and experience of the anesthesia provider, can achieve the desired effect by oral, inhaler, intramuscular or intravenous administration. The technique in which low concentrations

и искуството на давателот, можат да го постигнат посакуваниот ефект по пат на орална, инхалаторна, интрамускулна или интравенска администрација. Техниката во која ниските концентрации на гасот азот субоксид (N₂O) се титрираат со кислород се користи повеќе од 130 години (од 1889 година) во многу земји (САД, Велика Британија, Австралија и Скандинавија) и е признат како клинички успешна, безбедна и исплатлива техника во споредба со општата анестезија. Правилно администрирана од едуцирани и акредитирани стоматолози, со добро одржувана опрема, оваа техника има исклучително висока стапка на успех и треба да биде вклучена во протоколот за работа како основна алатка за управување со болката и анксиозноста кај пациентите кои се подложени на стоматолошки третман во стоматолошките ординации. Во ова предавање, ќе ја разгледаме улогата на N₂O во надминување на анксиозноста и болката кај пациентот за време на најчестите орално-хируршки постапки, како и неговите предности и недостатоци, индикации и контраиндикации.

of nitrogen oxide (N₂O) are titrated with oxygen has been used for over 130 years (since 1889) in many countries (USA, UK, Australia and Scandinavia) and is recognized as clinically successful, safe and cost effective technique compared to general anesthesia.

Properly applied, by trained and accredited dentists, with well-maintained equipment, this technique has an extremely high success rate and must be included in the practice protocol as a basic tool for managing pain and anxiety in patients undergoing dental treatment in dental offices. In this lecture, we will focus on the evaluation of N₂O in overcoming anxiety and pain in patients during the most common oral surgery procedures, as well as its advantages and disadvantages, indications and contraindications.

